

role-playing, students are equipped with the competencies needed to succeed in business meetings. The module on business meeting has proven to be effective in enhancing students' communication skills and their confidence in professional settings.

REFERENCES

1. Cotton D., Manser M., McLanachan Di, Avery M. *The Ultimate Business Communication Book*. John Murray Publishers. 2023. 459 p.

Блумгардт Софі

*здобувач третього рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка*

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ ТА ЧИТАННІ

У реаліях сьогодення дедалі більшої актуальності набуває питання оволодіння фахівцями іноземними мовами, у тому числі німецькою. Особлива роль при цьому належить вчителям іноземних мов, завданням яких є не лише навчати мові, а й вмінням самостійно її вдосконалювати. При цьому лише автономний учитель може навчити учня самостійно здобувати знання та розвивати навички та вміння.

Аудіювання та читання є рецептивними видами мовленнєвої діяльності, які забезпечують розуміння інформації слухачем та читачем відповідно. Їх цілеспрямований розвиток потребує доволі багато часу, що пов'язано у тому числі й з обсягом текстів для читання та аудіо/відеофонограм для слухання чи перегляду. При цьому методично коректно організована самостійна робота здатна істотно сприяти оволодінню здобувачами цільовими компетентностями, а також вміннями самостійного навчання, саморозвитку та самовдосконалення.

Формування зазначених компетентностей повинно здійснюватись з урахуванням низки дидактичних та методичних принципів.

До дидактичних відносимо принципи: наочності, активності, врахування індивідуальних особливостей студентів, доступності і посиленості, оптимальності; до методичних: комунікативності, автентичності, інтегрованого навчання, професійної спрямованості, розвитку автономії здобувачів, гнучкості [1, с. 112; 2, с. 181; 3, с. 114].

Зупинимось на окремих принципах детальніше.

Принцип наочності передбачає використання схем, списку ключових слів тощо, які можуть супроводжувати процес читання та аудіювання. Важливо, щоб студенти створювали наочні засоби самостійно, наприклад, семантичні карти після прослуховування чи прочитання певної інформації з метою її аналізу чи подальшого використання з комунікативною метою.

Принцип активності спрямований на розвиток інтелектуальної, емоційної, пізнавальної, мовленнєвої та творчої активностей студентів [4, с. 53], при цьому

емоційна активність забезпечується особистісним залученням здобувачів до змісту тексту чи аудіо/відеоповідомлення, яке стимулюється в тому числі запропонованими завданнями. Зазначений принцип також означає розвиток умінь використовувати стратегії, смислової переробки отриманої інформації [4, с. 53–54]. Творча активність реалізується шляхом виконання творчих завдань на основі узагальненого прочитаного чи/та прослуханого матеріалу.

Принцип урахування індивідуальних особливостей студентів у нашому дослідженні передбачає, перш за все, урахування: 1) рівня сформованості компетентностей в аудіювання та читанні; 2) здатності працювати самостійно; 3) індивідуальних цілей здобувачів стосовно цільових компетентностей; 4) інтересів при виборі текстів та аудіо/відеофонограм та форм роботи з ними.

Згідно з принципом доступності і посиленості запропоновані матеріали, завдання тощо повинні бути за змістом та мовним оформленням посильними для студентів та передбачати певні труднощі, які сприятимуть подальшому розвитку навичок та вмінь здобувачів.

Відповідно до принципу оптимальності викладач пропонує достатню кількість матеріалів для опрацювання з відповідними завданнями, які не переобтяжують студентів, а сприяють розвитку в них цільових компетентностей. Цей принцип тісно пов'язаний з принципом урахування індивідуальних особливостей студентів, оскільки для різних студентів оптимальною може бути різний обсяг матеріалів, завдань тощо.

Принцип комунікативності є традиційним для сучасної методики навчання іноземних мов і передбачає моделювання процесу реальної комунікації за допомогою вмотивованого характеру мовленнєвих дій здобувачів, створення відповідних комунікативних ситуацій.

Принцип автентичності передбачає використання автентичних навчальних матеріалів, створених носіями мови з комунікативними цілями. Такі матеріали мотивують студентів до екстенсивного слухання та читання, слугують джерелом мовного та мовленнєвого матеріалу, є взірцем мовлення, містять актуальну інформацію, можуть бути джерелом проблемних ситуацій, а отже здатні стимулювати інтелектуальну, емоційну, пізнавальну, мовленнєву та творчу активності студентів.

Принцип інтегрованого навчання в нашому дослідженні передбачає взаємопов'язане формування навичок та вмінь в аудіюванні та читанні як у рецептивних видах мовленнєвої діяльності. Відповідно до принципу в межах однієї теми передбачено читання та прослуховування/перегляд матеріалів, у яких перегукуються проблеми, зустрічаються однакові мовні засоби з метою кращого їх розуміння та запам'ятовування. Крім того, інтеграція відбувається і на рівні змісту, коли паралельно з мовою студенти засвоюють і зміст, і в цьому випадку передбачено використання елементів методики CLIL.

Згідно з принципом професійної спрямованості навчальні матеріали, завдання, ситуації, задачі тощо повинні сприяти оволодінню професійно орієнтованими навичками та вміннями, готувати студентів до майбутнього професійного життя.

Принцип розвитку автономії студентів реалізується шляхом: 1) поступового збільшення труднощів; 2) надання студентам можливостей для самостійного визначення рівня сформованості в них цільових компетентностей, індивідуальних труднощів та цілей; 3) надання певних можливостей для вибору траєкторії формування німецькомовної компетентності в аудіюванні та читанні; 4) надання можливостей для досягнення студентами власних цілей; 5) розвиток рефлексивних умінь здобувачів.

Принцип гнучкості забезпечується вільним доступом студентів до матеріалів, можливістю оперативної зміни матеріалів та завдань, розширенням їх переліку відповідно до потреб студентів та специфіки цільової аудиторії.

Перспективами подальших досліджень вважаємо розробку моделі формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої німецькомовної компетентності в аудіюванні та читанні, в якій реалізовуватимуться окреслені принципи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биконя О.П. Теоретико-методичні засади самостійної позааудиторної роботи з англійської мови студентів економічних спеціальностей: дис... докт. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун–т. Київ, 2017. 531с.
2. Дмитренко Н.Є. Методична система автономного навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх учителів математики: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун–т. Київ, 2020. 708 с.
3. Майєр Н.В. Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: дис... докт. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2016. 735 с.
4. Шевкопляс Л.В. Формування англomовної компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи: дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2017. 273 с.

Борщовецька Валентина Дмитрівна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

VOCABULARY ACQUISITION AND MULTICULTURAL COMMUNICATION: CHALLENGES AND DECISION

Improving vocabulary skills for multicultural communication among English language learners is a challenge faced by many universities as vocabulary acquisition plays a crucial role in mastering any foreign language. A learner with insufficient amount of vocabulary will not perform well in multicultural communication encountering difficulties and, thus, impeding it. So, lexical knowledge is central to the L2 acquisition and communicative competence [8]. Applied linguists now generally recognize the importance of vocabulary learning and are employing various way to promote it more effectively. Some of them explore specific learning strategies to be used by L2 learners. It is known that strategies are communicative procedures the